

20. VZDĚLÁVÁNÍ

Údaje o **vzdělávání** jsou přebírány ze zdrojů rezortního pracoviště státní statistické služby Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Data o všech níže uvedených druzích škol, s výjimkou vysokých, zahrnují všechny školy zařazené v Rejstříku škol a školských zařízení bez ohledu na zřizovatele a jsou publikována za školní rok a vykazována podle stavu k 30. 9. sledovaného roku. Do krajů (okresů) jsou údaje členěny podle sídla ředitelství příslušné školy. Do celkových údajů jsou zahrnuta i data o školách pro děti/žáky/studenty se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o děti/žáky/studenty se zdravotním postižením, popř. se zdravotním či sociálním znevýhodněním, kterým je nutno věnovat speciální péči. Mohou navštěvovat školy pro ně samostatně zřízené, případně mohou být individuálně integrováni do běžných tříd na běžných školách nebo zařazeni do speciálních tříd na běžných školách.

Děti/žáci/studenti mateřských až vyšších odborných škol jsou uváděni v počtech studií. Do nově přijatých do 1. ročníku jsou zahrnuti všichni žáci přijatí do 1. ročníku bez žáků, kteří opakují 1. ročník, a bez žáků, kteří ve studiu pokračují po jeho přerušení.

Učitelé (včetně ředitelů, jejich zástupců, výchovných poradců a učitelů odborného výcviku) jsou uváděni jako přepočtení na plně zaměstnané.

Mateřské školy poskytují předškolní vzdělávání, které se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let. Kromě nich je předškolní vzdělávání realizováno v přípravných třídách základních škol a v přípravném stupni základní školy speciální, obojí jsou zřizované při základních školách (tyto děti/žáci však nejsou zahrnuti do počtů dětí v mateřských školách ani žáků na základních školách).

Základní školy zajišťují základní vzdělávání, které je součástí povinné školní docházky. Tu nastupují děti ve věku šesti let, v případě dětí s odkladem nejpozději ve věku osmi let. Povinná školní docházka trvá obvykle devět let, pět let na 1. stupni a čtyři roky na 2. stupni základních škol. Vzdělávání v základní škole speciální má deset ročníků, kdy první stupeň je tvořen prvním až šestým ročníkem, druhý stupeň sedmým až desátým ročníkem. Žáci mohou základní školu opustit dříve a povinnou školní docházku dokončit v nižších ročnících víceletých gymnázií nebo v osmiletém oboru tanec na konzervatořích.

Střední školy jsou určeny k získání středního vzdělání. Toho lze dosáhnout na školách vyučujících v oborech gymnázií, tj. poskytujících všeobecné vzdělávání s maturitní zkouškou, a v oborech odborného vzdělání na středních školách, tj. poskytujících (nižší) střední vzdělávání, střední odborné vzdělávání s výučním listem, včetně zkráceného, střední odborné vzdělávání s maturitní zkouškou, včetně zkráceného, a nástavbové studium. Odborné vzdělávání v rámci nástavbového studia je v tabulkách prezentováno samostatně.

Charakteristika jednotlivých **druhů vzdělávání** na středních školách:

- střední vzdělávání – (v denní formě) dvouleté studijní programy ukončené závěrečnou zkouškou
- střední vzdělávání s výučním listem – (v denní formě) dvouleté nebo tříleté učební obory, kdy absolvent získává výuční list
- střední vzdělávání s maturitní zkouškou – maturitní obory, ve kterých absolvent získává maturitní vysvědčení; může být realizováno ve dvou variantách:
  - všeobecné – má neprofesní charakter vzdělávání a je určeno především pro přípravu na další studium; jedná se zpravidla o obory gymnázií, které mají dvojí podobu – čtyřletou, do které odcházejí absolventi základních škol po úspěšném dokončení 9. ročníku, a víceletou (osmiletou a šestiletou) pro žáky z nižších ročníků základních škol (z 5., resp. 7. ročníků)
  - odborné – má profesní charakter vzdělávání, v délce čtyř let
- nástavbové studium – v denní formě dvouleté, zakončené maturitní zkouškou a určené pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s výučním listem v délce tří let denní formy vzdělávání v oboru příbuzném tomu, v jakém chtějí složit maturitní zkoušku
- zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem – v denní formě jednoleté až dvouleté, určené pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo střední vzdělání s výučním listem v jiném oboru vzdělání
- zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou – v denní formě jednoleté až dvouleté, určené pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou v jiném oboru vzdělání

Dalším druhem škol jsou **konzervatoře**, na kterých žáci mohou dosáhnout středního vzdělání s maturitní zkouškou, a to nejdříve po čtyřech letech v denní formě šestiletého vzdělávacího programu (určeného pro absolventy základních škol), nebo po osmi letech v denní formě vzdělávání v osmiletém vzdělávacím programu v oboru tanec (v prvních čtyřech ročnících žáci přijatí po 5. ročníku základních škol plní povinnou školní docházku). Závěrečným vykonáním absolutoria žák získává vyšší odborné vzdělání na konzervatoři.

Vyšší odborné školy nabízejí vzdělávání ve tří až tříapůlletých oborech (v případě dálkové formy až čtyřletých) absolventům středního vzdělání s maturitní zkouškou. Vzdělávání je zakončeno absolutoriem.

Všechny druhy středního vzdělávání a vyššího odborného vzdělávání mohou probíhat jak v denní formě vzdělávání, tak v ostatních formách vzdělávání (večerní, dálkové, distanční a kombinované). Skupiny oborů vzdělání jsou uvedeny podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání (KKOV).

Soustavu **vysokých škol** tvoří veřejné, soukromé a státní vysoké školy. Informace o veřejných a soukromých vysokých školách jsou čerpány ze systému SIMS (Sdružené informace matrik studentů). Počty škol a studentů jsou vykazovány podle stavu k 31. 12. a počty absolventů za celý kalendářní rok. Centrální databáze je trvale doplňována a aktualizována; údaje v této ročence jsou podle stavu zpracování ke dni 20. 1. 2021. Dvě státní vysoké školy zřízené Ministerstvem obrany (Univerzita obrany v Brně) a Ministerstvem vnitra (Policejní akademie České republiky v Praze) nemají povinnost předávat informace o svých studentech do centrální databáze SIMS, a proto nejsou v tabulkách zařazeny.

Studenti a absolventi vysokých škol veřejných a soukromých jsou zveřejněni ve fyzických osobách, tj. každý je uveden jen jednou, včetně těch, kteří současně studují na více vysokých školách či fakultách. Celkový počet studentů a absolventů vysokých škol proto nemusí vždy souhlasit se součty za jednotlivé vysoké školy, případně jednotlivé formy studia či typy studijních programů.

Vysoké školy nabízejí možnosti studia v bakalářských, magisterských, navazujících magisterských a doktorských studijních programech. Studium může mít jak formu prezenčního studia, tak formu studia distančního nebo kombinovaného. Obory vzdělání jsou uvedeny podle Klasifikace oborů vzdělání (CZ-ISCED-F 2013).